

فی ۷ شوال سنہ ۳۲۶ و فی ۲۰ تشرین اول سنہ ۳۲۴

جمعیت علمیہ اسلامیہ نیک نافر افکاریدر

مدیر مسئول

محمد فطین

سر محرر

فانچ مجیز درہام لرنڈن

مصطفیٰ صبری

صاحب امتیاز

فانچ مجیز درہام لرنڈن

شہری احمد انڈی

مندرجات

اطاولی سیاحتی	طائف	مشروطیت مشورت	عبداللطیف
کرسے تدریس	حارف	علوم اسلامیہ	کوچک جدی
اجتماعیات		کرم ، سماحت ، سخا ، جود	ولدان فائق
مقالہ مخصوصہ	سعید	دین اسلامہ ہدف مناقشہ اولان مسائل	صبری
شرکاتلر	حسن تحسن	کتبخانہ لہ	نورالدین
زبدہ سیاسیات		ادبیات	
		زوالی وطن	خلیل ادیب

نسخہ سی ۵۰ پارہ در

آبونہ اجرتی	استانبول ایچون
ولایات ایچون	برسنہ لک ۷۵ غروش
۸۵ غروش	الی آبلی ۴۰ »
۴۵ »	
ممالک اجنبیہ ایچون	
۱۸ فرانق	
۹۰ »	

درج ایدیلان اوراق اعادہ اولتماز

قارئلرمزہ :

اکثر مقالانہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولندیفی نظر اعتبارہ آلنہرق رعایت سزلکدہ بولنامہ سی
رجا اولنور .

دینی ، ادبی ، سیاسی ، فنی بازار ایرتسی کونلری نشر اولتور هفتة لك غزته در

رمضان مبارکده سلطان بازید جامه مشربنده ایدیلان
وعظ و نصیحتدن برپارچده در

مشروطیت ، مشورت

مشورت شرایع سالفه دن بری سنت قدیمه در .
نبوت ایله برابر ملک و سلطنت جانب معنوی الهی دن
کندیسنه احسان بیوریلان حضرت سلیمان علیه السلام
وحی ربانی ایله مؤید اولدینی و اولیاء الله دن آصف بن
بر خیاکی بر وزیر معالی تدبیره موفق بولدینی حالد
امرا اداره ملکده (وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ
وََالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ) مضمون و مؤدای اوزره جنود
و جاعی بولان انس و جن و وحوش و طیور ایله مشورت

ایندیکی مروی و سبأ دای ملکسی بلقیسك عرشك
حضورینه احضار ایدلسی خصوصنده کی مشورتی ده
کتاب مین قرأندن (قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي
بِعَزْثِهَا) الی آخره نظم جلیل ایله معلومدر . نظم جلیل
مذکورک خلاصه مالی حضرت سلیمان جنود و جماعته
خطاب ایله عرش بلقیسی بکا هانکیگز کنورر دیسی
اوزرینه جندن بر عفريت ، - ضرت سلیمان مجلس
حکومتدن قائمدهن و وزیر آصف دخی کوز قیاسی
قیامتهن مقدم کتوره جکفی عرض و اخبار ایتش
دیمکرر .

مشورت سنت قدیمه سی شریعت حاضره اسلامیه ده
دخی محافظه بیورلمش و (وَشَاوِزْهُمْ فِي الْأَمْرِ) نظم مبدیله
« امورده امحابکله مشاوره ایله » امری حضرت پیغمبر

اندمزه ویرلش و حضرت پیغمبر اندمزه (إِنَّ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ لَتَنِيَّانٍ عَنْهُمَا وَلَكِنَّ اللَّهَ جَلِيلُهُمْ رَحْمَةً لَا يَأْتِي
مَنْ أَسْتَشَارَهُمْ لَمْ يَعْلَمُوا رِشْدًا وَمَنْ زَكَّاهُمْ لَمْ يَعْلَمْ غِيًّا)
حدیث شریفله مشورتله مأمور اولدینک حکمتی بیان
ابدرك مشورت، امی ایچون رحمت اولدینی، امتندن
امورده استشاره ابدنلرک حق و حقیقه اصابتله رشد
و صوابی بوله جقلربی و مشورتی ترك ابدنلرک عدم
اصابتله غی و هلاکده اوله جقلربی تفهیم بیورمشرلدر .
پیغمبر اکرم صلی الله علیه وسلم اندمزه بر جوق
امورده احوالیله مشاوره ایدوب امورده مشورتی احوالنه
تعلیم بیورمشرلر و حتی غزوۀ خندقده احوالک قلتنه
و اعدانک کترتنه مبنی مدافعه حقینده کی مشاورهده
سلمان فارس حضرتلرینک رأینی تصویب بیورمشرله
مدینه منوره اطرافنه خندق قازدیرمشرلدر . بحاجه کرامده
جیمعمورده علم ابتدکلیری وجه اوزره مشاوره ایتمشرلر
حتی ابوهریره حضرتلری رسول الله اکرم ایدن دها
جوق مشاوره ایدن کیمسینی کورمدم دیمشرلدر .

مشورت صورت قطعییهده مشروع اولدینی کی
مشورتله اداره امور ایدن جماعات تمدنه نك اتحاد
و انفاقلری ايله مملکتلری تمام مملوریتده و شوکت
و شانلری کمال قوتده اولدینی و ظلم استبداد ایچنده یاشایان
اقوام و حشیه نك دار و دیارلری خرابیتده و کندیلری
سفلیت و سفالتده بولنسدینی کوز اوکنده در . اصول
مشورت و مشروطیت طعن و تعریضده بولنا نلر امر
مشروعی انکارده و مجرب و مشهوده قارشی عناد
و اصرارده بولتورلر و بتون اقطار عالمده کی مسلمانلرک
نصب عینی بولنان حکومت اسلامی نك محو و اقراضی
اسبانک حصوانه سبی ایتش اولورلر .

ای اخوان دین ! عقللرمزی باشلرمزه آله لم .
نفاق و شقاقی آرمزدن قالدیره لم . منافع عمومی دینه
و دنیوی مزی اغراض شخصی نفسانی مزه فدا ایتیم لم .

منافع عمومی مزنک فوئیله مکره شخصی و خصوصی
استفاده لرمزکده محو و زائل اوله جنی امرطایی و ضرر .
ریدر . اتحاد و اتفاق ايله امر دینده یک دست وفاق
اوله لم . و غیر مسلم و طنداشلرمزه دخی دیمزک آمر
اولدینی وجه اوزره نصف و عدالتی و بالجله محسنات
اسلامی ابراز و ابدال و وثوق و اعتمادلری جلب و امر
دنیاده آنلری ده دائرة اتقاقزه ادخال وال برلکی ايله
وطنمزی اعمار و اسلامیتز نامه حاکم و متمزک شان
و شوکتی اعلا و اعلان ایدلم . شوائقزلر حاصل اولان
شان و شوکت حکومتز سایه سنده غیر مسلم و طنداشلرمز ايله
آرمزه جانبک شمدی به قدر اشغال ایتمکده اولدقلری
ناره فساداتی و مقاتله لره و اران مجادلات و مخاصباتی
اطفاده و او وسیله ايله جانبک دین و دنیا و وطنمزه
و قوعبولقمده اولان تسلطلری و مضرتلری مدافعهده
بولنلم . قبول دینده مجبوری و اولیوب اختیاری اولسنه
مبنی شرفوارد اولان (اُتْرُوْهُم وَّمَا يَكْنُيْنُ) امر
عالی شرعیسی اوزره غیر مسلم و طنداشلرمزی آیتلرنده
سربست بر اقله برابر دین مبین اسلامزی محافظه ایدلم .
زمان و مکانلری ایجابجه پیغمبر اندمزه خلفای
راشدین حضراتی جمعیت مشورتلرنده مؤمنین و مسلمینک
غیربسی بولندیرماه شلرسده حضرت سلیمان علیه السلامک
مرده جنسیدن عفرتی و ذوی العقولدن معدود اولمیان
و حوش و طیوری داخل دائرة مشورتی قیلدینی قرآن
کریمدن مستفاد اولدینی خالد (يَتْلُمُونَ ظَاهِرًا مِنْ
أَلْحَيَوةِ الدُّنْيَا) قول جلیانک دلالتی ايله حسب الظاهر
حیات دنیوی بیلن و ذوی العقولدن بولنان غیر مسلم
و طنداشلرمزک اداره مملکت مشورتنده ادخال اولقلری
حسب الدیانه استبعاد ایتیم لم . غیر مسلم و طنداشلرمزه
ایمان ، صوم و صلاۀ و حج و زکاتک فرضتی و لم خنزیر
ایله خمرک حرمتی و نسوانک مستورتی لزومی کی احکام
دینی مزی مشاوره ایتیمه جکزر بلکه ملک و مملکتک

اسباب عمرانی کبی امور دنیویہ فی مذاکرہ ایدہ جکثر .
اولئ ایلہ مشاورہ نیک دینیزہ اصلاً تملقی اولیہ جنی درکار
وامر آشکاردر .

(وشاورهم فی الامر) قول شریفیله پیغمبر افتدمن
مشورته مأمور اولدوقدن صکره (فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ) نغلم جلیلی ایلده مشاوره اولنان امرده عزم
وعزمیتدن صکره الله تعالی یه توکل و اعتماد ایتمکله
مأمور بیورلمش و مشاوره منللو اسبابه توسل
وتشبتک توکله منافی اولدینی ظاهر اولمش اولغله توکل
عوام ناسک ظن وزعم ایتمکری کبی بتون اسیاب
ووسائلی ترک واهال اولمیوب (إِعْقِلْ نَاقَتَكَ وَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ) دوه کی ضیاعدن محافظه ایچون باغله ینه اللهیه
توکل ایلہ معناسنی افاده ایدن حدیث شریفک مضمونی
اوزره حقیقته توکل اسباب ظاهریه رعایتدن صکره
الله تعالی یه اعتماد وتفویض امور ایتمکدن عبارت بولند .
یفته آبت مذکوره نیک دلالت ایتمدیکنی امام رازی تفسیر
کیرنده افاده ایتمشدر .

جناب خلاق عالم ، شو عالم حکمت و اسبابه کی
حادثاتک حصولی ؛ اسبابک حصوانه ربط و تملیق ایتمش
و عالم مذکور اشیا سنک خلق و ایجادنده وجه مذکور
اوزرنه عادت الهیه جاری اولمشدر . (وَلَنْ نَجِدَ لِسِنَّةِ اللَّهِ
تَبْدِيلًا) قول جلیلی وجهله سنت و عادت الهیه ده
تبدیل و تحول بولمدینی جهته اشیا بی استحصالده
اسبابه مذکوره یه تشبیت ایتمک لزوم عادی ایلہ لازم
ایسه اسباب مذکوره اشیا ی مذکوره نیک حصولده
کافی ، مستقل ، مؤثر حق اولمیوب عادی سبیل اولدیفندن
اسباب مذکوره یه اعتماد ایدلیوب خالق و موجوده توکل
و اعتماد ایدلمی لازم کاور . مسلمانلر مطالب و مقاصدینی
استحصالده اسبابنه تشبیت ایدرلر و اسبابنه تشبیسز
وسی و عملسز عادت الهیه ده عدم حصوللر نی جزم و تبقده
بوانورسره لده اسبابی عادی اولوب فواعل مؤثره سی

اولدینی جهتهله اسبابلر نه اعتماد ایتمرلر بلکه مطالب
و مقاصدک حصولی جناب خالقدن انتظار ایدرلر و اکا
توکل و اعتمادده بولورلر . شو تحقیقدن ظاهر اولدینی
اوزره مسلمانلرک دینلری ایجابنجه امورنده توکلری
سی و عمللر نی تعطیل و تنقیص ایتمز و دین اسلاملری
امور دیاده ترقیلر یه مانع اولمز بلکه (الب بدیر والله
یخلق ویقدر) اعتقادی اوزره ثابت قدم اولورلر .

بازید مجیز درسمالردن خبر بولی
عبد اللطیف

علوم اسلامیة

اوچنچی نسخه دن مایه

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ

عقل بشر ؛ معرفه الله ایچون اول امرده کنساب
کائناتک سعاور حکمت مشعونه عطف نظر ابتصار
ایدنجه کرچه اثبات واجب الوجوده رهباب موفقیت
اولور . فقط اثبات واجب بر ادراک مجمل درکه - غایت
قرائاتی برکیچده یولدن کیدن بر یولجینک یانی باشنده
بر حرکت و اتع اولاسندن اوراده کندیسندن بشقه
بر شینک موجود اولدیفنه قطعاً حکم ایتمدیکی و اوصره ده
کندیسنه قارشى « آدم سنده اوراده هیچ برشی یوق
ایکن سن او همامه قابلمشسک ، ذیلمش اولسه شدنه
مدافعه ایده جکی شوقدر وارکه اوراده کندیسندن بشقه
وارلغه حکم ایتمدیکی شینک نهدن عبارت اولدیفنی تمام
حقیقیته ییله میه جکی کبی - بره مؤثر مخصوصه احتیاجی
هر ذره سنده کی تأثرات متظمه و غیر متظمه ایلہ بیان
ایدوب طوران شو کائناتده عقل بشر ، یالکز اوه مؤثر
مخصوصی یعنی قوانین عالمک قطعاً تحت تأثیرینه کره میه جک
و (لیس کئله شیء) صفت لایتغیر یله موصوف بولنه جکی